

Liite 15

Vedenoton YVA-hankkeen asukaskyselyn tulokset 2019

17.12.2019

KOKKOLAN VESI

VEDENOTON YVA-HANKKEEN ASUKASKYSELYN TULOKSET 2019

ENVINEER

KOKKOLAN VESI

Tommi Mäki
Esa Jokela
Antti Mäki

ENVINEER OY

Tiia Sillanpää
Toni Uusimäki

etunimi.sukunimi@envineer.fi

www.envineer.fi

Y-tunnus: 2850396-1

Projektinro: **10182**

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	4
2	ASUKASKYSELYN TULOKSET	5
2.1	VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT	5
2.2	TIETOISUUS HANKKEESTA, TIEDOTTAMINEN.....	7
2.3	YMPÄRISTÖN NYKYTILA JA ALUEIDEN KÄYTTÖ	8
2.4	LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI	8
2.5	HANKKEEN VAIHTOEHDOT	10
2.6	HANKKEEN VAIKUTUKSET TULEVAISUUDESSA	10
2.7	YHTEISVAIKUTUKSET	11
2.8	VAPAAMUOTOISET KOMMENTIT	12
3	LÄHTEET	14

LIITTEET

Liite 1. Asukaskyselytiedote

Liite 2. Asukaskyselyn tulokset – hankkeen vaikutukset tulevaisuudessa, kuvaajat

1 JOHDANTO

Kokkolan Vesi on käynnistänyt ympäristövaikutusten arviointi (YVA) hankkeen, jossa selvitetään pohjavedenoton ympäristövaikutuksia Kokkolan Lohtajan Karhinkankaan ja Sivakkokankaan pohjavesialueilta. Osana hanketta toteutettiin vedenottoa koskeva asukaskysely 24.10.-8.11.2019 välisenä aikana. Asukaskyselyllä selvitettiin vedenoton vaikutuksia lähialueen asukkaiden elinoloihin ja viihtyvyyteen. Kyselyyn oli mahdollista vastata Internetissä tietokoneella, tabletilla tai älypuhelimella. Tiedote asukaskyselystä jaettiin hankealueen lähimpiin 130 kotitalouteen Lohtajalla (ks. **Kuva 1**). Tiedote asukaskyselystä on **liitteessä 1**. Asukaskyselyyn vastasi yhteensä 37 henkilöä. Osaan kysymyksistä oli mahdollista valita vastaukseksi useampi vaihtoehto. Lisäksi Lohtajalla 5.11.2019 pidetyssä YVA-hankkeen tupaillassa oli mahdollista vastata kyselyyn tabletilla.

Asukaskyselyn suunnittelusta vastasi Evineer Oy ja niiden teknisestä toteuttamisesta Roidu Oy. Tässä yhteenvedossa on esitetty asukaskyselyn saadut tulokset.

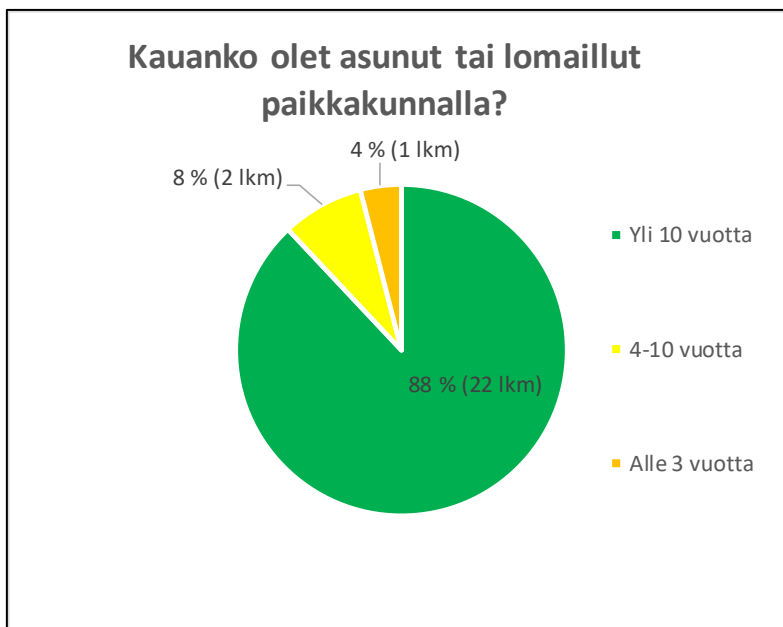
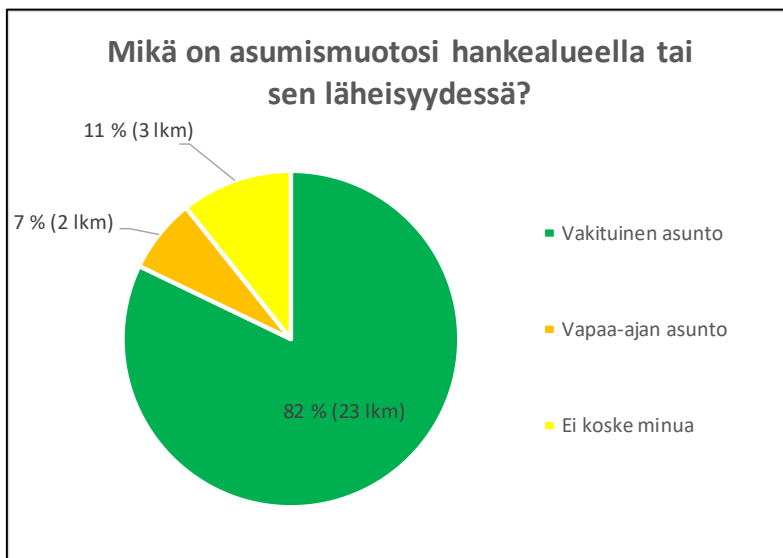

Kuva 1. Kotitaloudet, joihin asukaskyselytiedote jaettiin lokakuussa 2019.

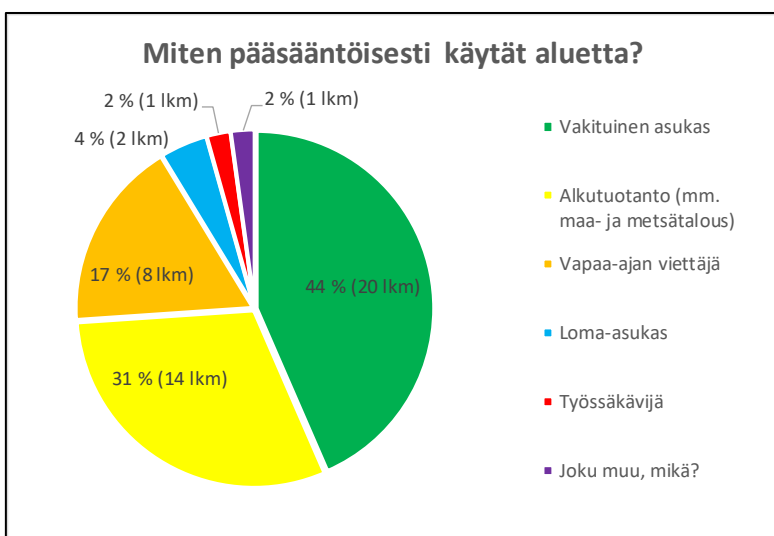
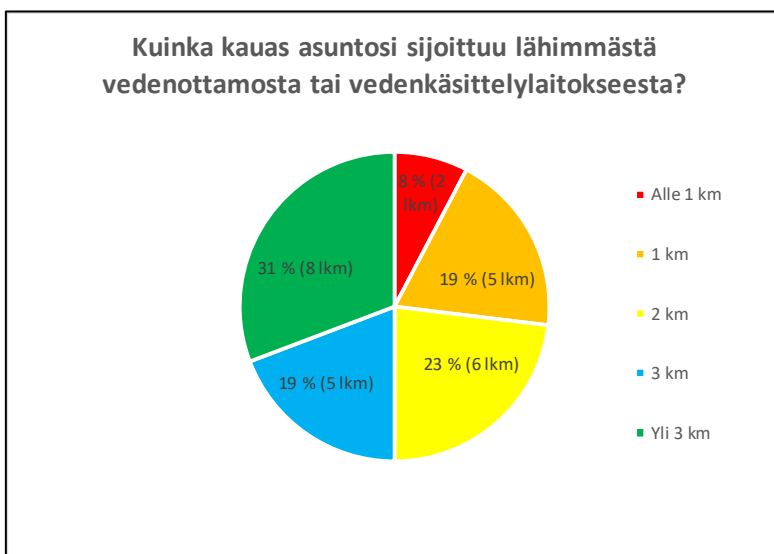
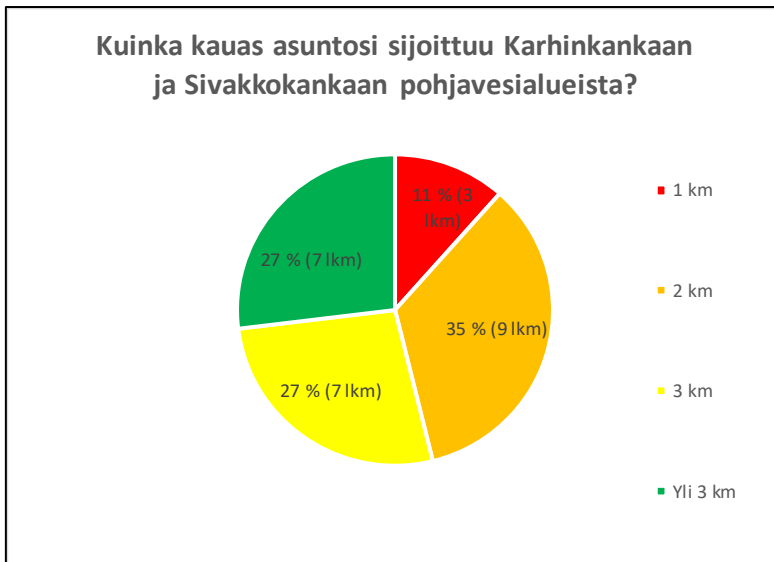
2 ASUKASKYSELYN TULOKSET

2.1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

Vastaajista 82 %:lla on vakituinen asunto hankealueella tai sen läheisyydessä. 88 % vastaajista oli asunut tai lomaillut alueella yli 10 vuoden ajan. 35 % vastaajista asuu 2 km etäisyydellä Karhinkankaan ja Sivakkokankaan pohjavesialuista, 27 % 3 km etäisyydellä. Vastaajista 31 % asuu yli 3 km etäisyydellä lähimmästä vedenottamosta tai vedenkäsittelylaitoksesta ja 23 % 2 km etäisyydellä. Alueen käyttö jakautui pääosin vakituisten asukkaiden (44 %), alkutuotannon (31 %) ja vapaa-ajan viettäjien (17 %) kesken.

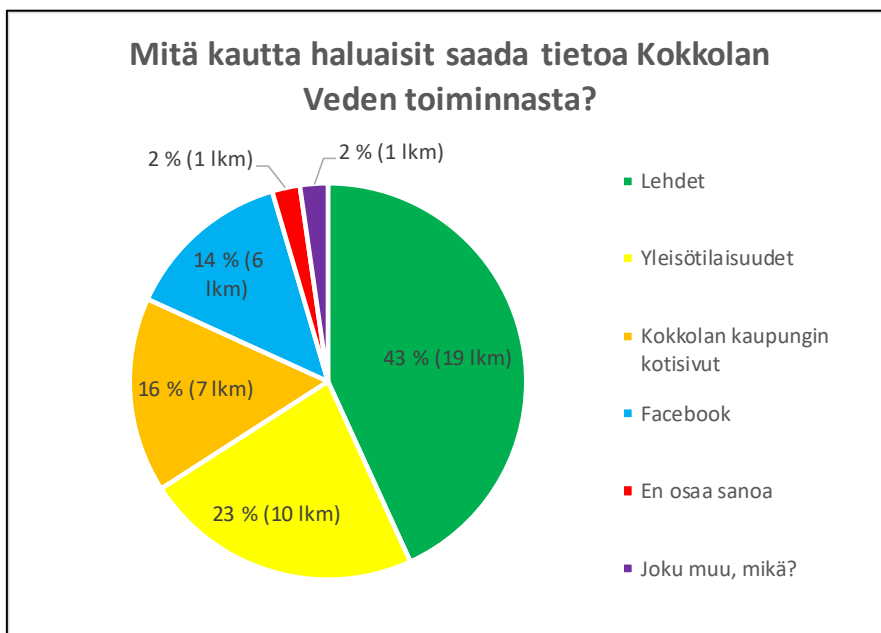
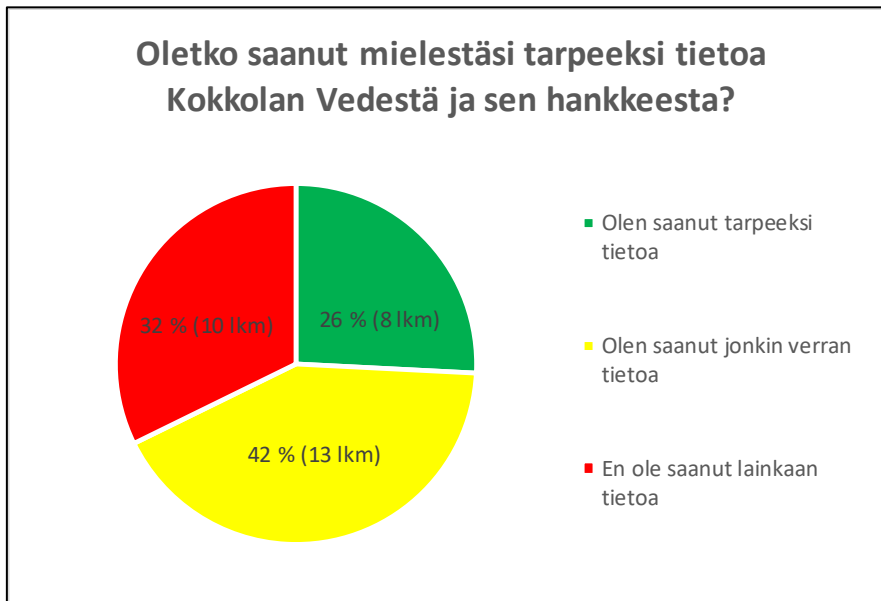
Kuva 2. Vastaajien taustatiedot.

Kuva 3. Vastaajien taustatiedot.

2.2 TIETOISUUS HANKKEESTA, TIEDOTTAMINEN

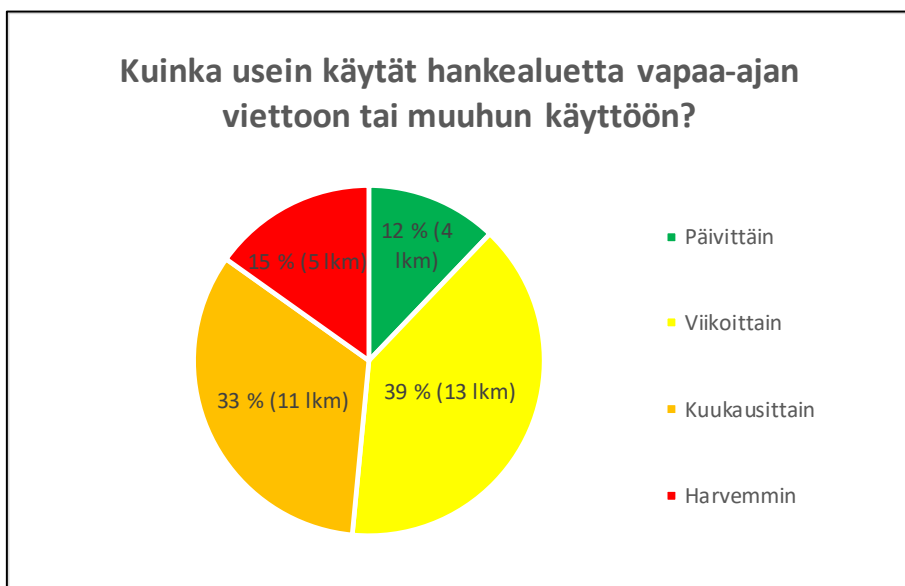
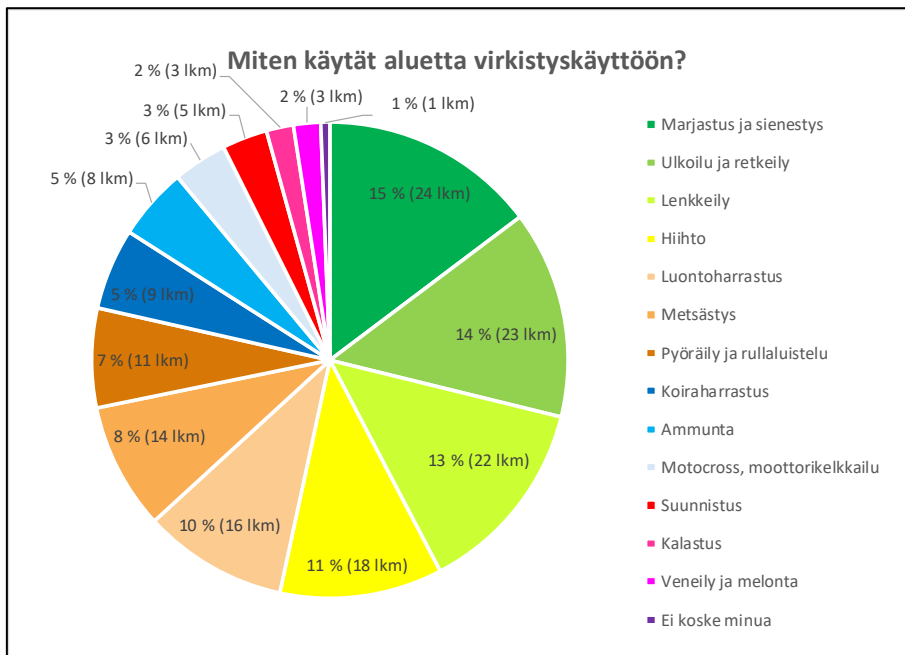
Kysyttäessä vastaajien tietoisuutta Kokkolan Vedestä ja sen hankkeesta, 42 % kertoi saaneensa jonkin verran tietoa YVA-hankkeesta. Vastaajista 32 % eli yhteensä 10 vastaajaa ei ollut saanut lainkaan tietoa hankkeesta. Kysyttäessä vastaajien näkymystä tiedottamisesta, 43 % vastaajista haluaisi saada tietoa Kokkolan Veden toiminnasta lehtien kautta, 23 % yleisötilaisuuksien, 16 % Kokkolan kaupungin kotisivujen ja 14 % Facebookin kautta. Tietoa haluttaisiin saada myös kirjeitse ja sähköpostitse.

Kuva 4. Tietoisuus hankkeesta ja tiedottaminen.

2.3 YMPÄRISTÖN NYKYTILA JA ALUEIDEN KÄYTTÖ

Kysyttäessä alueen nykyistä virkistyskäyttöä, suosituimmat alueen käyttömuodot olivat marjastus ja sienestys (15 %), ulkoilu ja retkeily (14 %) ja lenkkeily (13 %). Vähiten kysytyistä teemoista alueella harjoitettiin veneilyä ja melontaa sekä kalastusta. Vastaajista 39 % käyttää hankealuetta vapaa-ajan viettoon tai muuhun käyttöön viikoittain, 33 % kuukausittain ja 15 % harvemmin.

Kuva 5. Ympäristön nykytila ja alueiden käyttö.

2.4 LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI

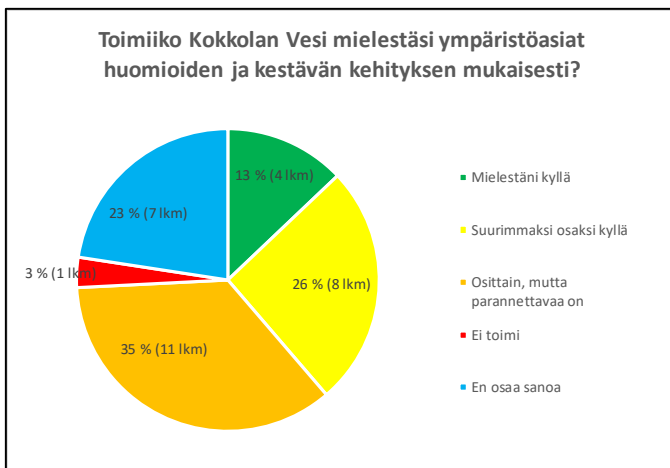
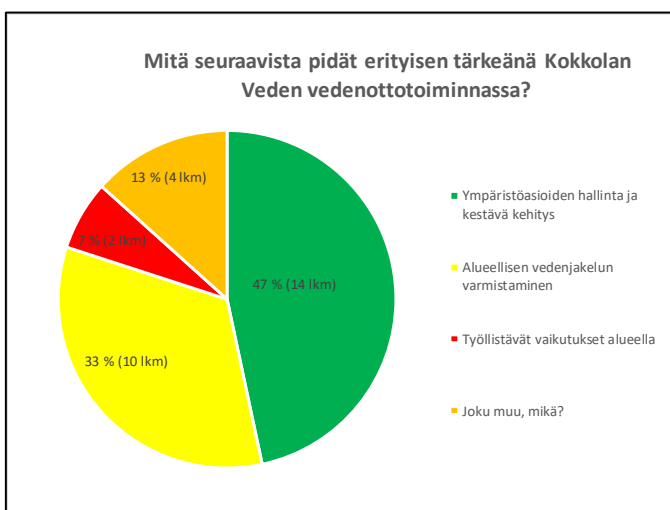
Vastaajista 47 % piti erityisen tärkeinä Kokkolan Veden vedenottotoiminnassa ympäristöasioiden hallintaa ja kestävä kehitystä ja 33 % alueellisen vedenjakelun varmistamista. Vastaajat

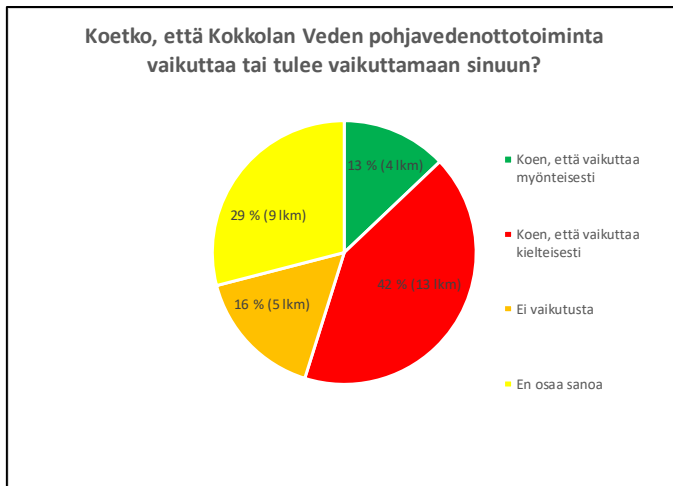
saivat kirjoittaa kysymykseen myös vastauksia monivalintakysymyksiä lisäksi. 13 % vastaajista piti erityisen tärkeänä seuraavia asioita;

*”hankea ei saa vaarantaa alueen maanviljelyä”
”pohjavesialueiden maanomistajat tulee huomioida” ja
”pellot sekä metsämaat eivät saa kuivua.”*

Vastaajista 35 % oli sitä mieltä, että Kokkolan Vesi toimii osittain ympäristöasiat huomioiden ja kestävän kehityksen mukaisesti.

42 % vastaajista koki pohjavedenotto toiminnan vaikuttavan tai tulevan vaikuttamaan yksilötasolla kielteisesti, 29 % ei osannut sanoa mielipidettä, 16 % koki, ettei toiminnalla ole vaikutusta ja 13 % koki myönteisen vaikutuksen.

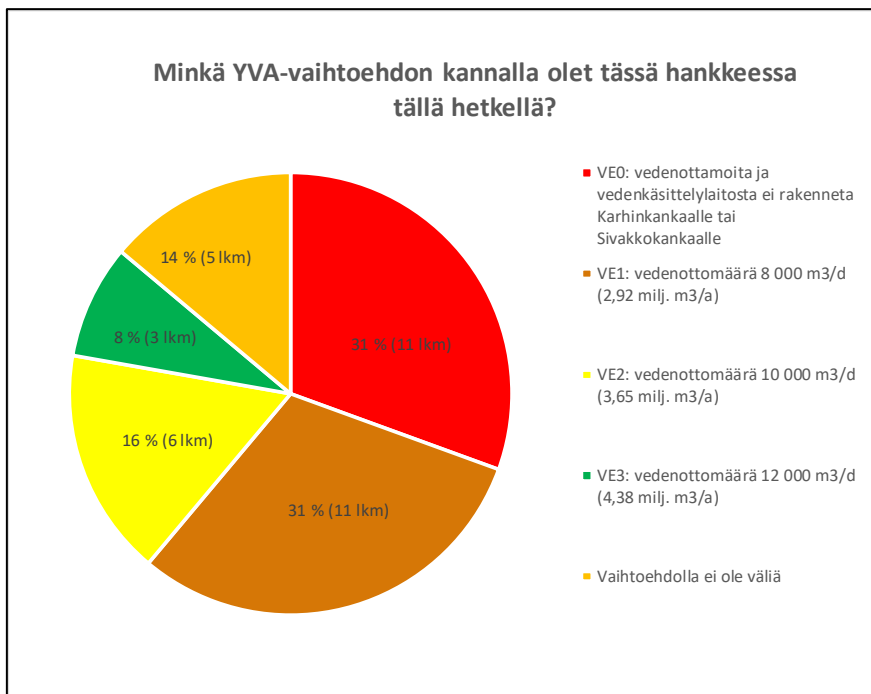

Kuva 6. Liikelaitos Kokkolan Vesi.

2.5 HANKKEEN VAIHTOEHDOT

Vastaajilta kysyttiin minkä vaihtoehdon kannalla he ovat hankkeessa tällä hetkellä. Vastaukset jakautuivat tasaisesti vaihtoehtojen VE0 (31 %) ja VE1 (31 %) kesken. Vaihtoehdossa VE0 vedenottoa ja vedenkäsittelylaitosta ei rakenneta Karhinkankaalle tai Sivakkokankaalle, ja vaihtoehdossa VE1 vedenottomäärä on 8 000 m³/d. Vastaajista 16 % ilmoitti olevansa vaihtoehdon VE2 kannalla, jossa vedenottomäärä on 10 000 m³/d. Vastaajista 14 % ilmoitti, ettei vaihtoehdolla ole väliä ja 8 % ilmoitti olevansa vaihtoehdon VE3 kannalla, jossa vedenottomäärä on 12 000 m³/d.

Kuva 7. Hankkeen vaihtoehdot.

2.6 HANKKEEN VAIKUTUKSET TULEVAISUUDESSA

Vastaajilta kysyttiin mielipidettä vedenottohankkeen vaikutuksista ympäristöön ja elinoloihin tulevaisuudessa. Kysymykset koskivat vaikutuksia melutasoon, liikenteeseen, työllisyyteen,

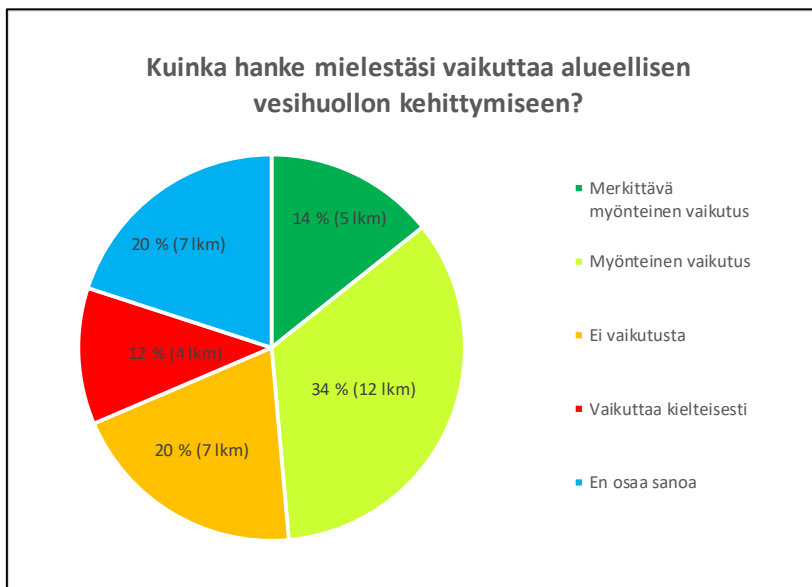
linnustoon, Natura-alueisiin, virkistys- ja luonnonkäyttöön, luontoarvoihin, maisemaan ja kulttuuriperintöön, asuinalueen viihtyvyyteen, pohjavesiin, vesistöihin ja kalastoon. Tulokset on koottu taulukkoon (**Taulukko 1**) ja ne on esitetty kuvaajissa **liitteessä 2**. Suurimmat vaikutukset kohdistuivat vastaajien arvion mukaan pohjavesiin (vaikutukset suuria tai keskisuuria, yht. 79,5 % vastauksista). Vastaajista 53-67 % arvioi vaikutukset virkistys- ja luonnonkäyttöön, luontoarvoihin, maisemaan ja kulttuuriperintöön, viihtyvyyteen ja vesistöön suuriksi tai keskisuuriksi.

Taulukko 1. Hankkeen vaikutukset tulevaisuudessa, vastaukset osa-alueittain.

Suuri vaikutus		Keskisuuri vaikutus		Pieni vaikutus		Ei vaikutusta		Yhteensä	
Määrä	Osuus	Määrä	Osuus	Määrä	Osuus	Määrä	Osuus	Määrä	Osuus
Liikenne									
2	6,9 %	7	24,1 %	10	34,5 %	10	34,5 %	29	100 %
Työllisyys									
0	0,0 %	7	24,1 %	14	48,3 %	8	27,6 %	29	100 %
Melu									
3	10,3 %	3	10,3 %	10	34,5 %	13	44,8 %	29	100 %
Linnusto									
3	10,0 %	8	26,7 %	14	46,7 %	5	16,7 %	30	100 %
Natura-alueet									
6	20,0 %	5	16,7 %	12	40,0 %	7	23,3 %	30	100 %
Virkistys- ja luonnonkäyttö									
7	20,6 %	12	35,3 %	12	35,3 %	3	8,8 %	34	100 %
Luontoarvot									
8	26,7 %	12	40,0 %	8	26,7 %	2	6,7 %	30	100 %
Maisema ja kulttuuriperintö									
8	23,5 %	10	29,4 %	11	32,4 %	5	14,7 %	34	100 %
Asuinalueen viihtyvyys									
5	15,2 %	13	39,4 %	8	24,2 %	7	21,2 %	33	100 %
Pohjavedet									
16	47,1 %	11	32,4 %	5	14,7 %	2	5,9 %	34	100 %
Vesistö (pintavedet)									
7	20,6 %	13	38,2 %	13	38,2 %	1	2,9 %	34	100 %
Kalasto									
4	11,8 %	6	17,6 %	17	50,0 %	7	20,6 %	34	100 %

2.7 YHTEISVAIKUTUKSET

Kysyttäessä hankkeen vaikutuksia alueen kehittämiseen, 34 % vastaajista ilmoitti, että hankkeella on myönteinen vaikutus, 30 %:n mielestä hankkeella ei ole vaikutusta, 21 %:n mielestä hanke vaikuttaa kielteisesti ja 15 % ei osannut sanoa. Kysyttäessä hankkeen vaikutuksia alueellisen vesihuollon kehittämiseen, 34 % vastaajista ilmoitti, että hankkeella on myönteinen vaikutus, 20 % ilmoitti, että hankkeella ei ole vaikutusta/ei osaa sanoa, 14 %:n mielestä hankkeella on merkittävä myönteinen vaikutus ja 12 %:n mielestä hanke vaikuttaa kielteisesti.

Kuva 8. Kuinka hanke vaikuttaa alueen kehittymiseen ja alueellisen vesihuollon kehittymiseen?

2.8 VAPAAMUOTOISET KOMMENTIT

Vastaajat saivat jättää avovastauksia alla oleviin kysymyksiin. Kaikkien vastaajien kommentit on kirjattu ylös ja analysoitu, mutta oheen on poimittu vain osa niistä. Esimerkkeihin on nostettu kommentteja, jotka eivät sisällä sellaista tietoa, mistä voisi tunnistaa yksittäisen vastaajan. Kommenttien perässä sulussa on ilmoitettu aiheeseen liittyvien vastausten määrä.

Millaisia keinoja mielestäsi tulisi käyttää hankkeen mahdollisten haittojen lieventämiseen? Yhteensä 13 vastausta.

- Pohjaveden käytön rajoittaminen, suojeleminen ja vaikutusten seuranta. (3)
- Alueen nykyisten vedenkäyttäjien kuuleminen. (1)
- Heinisuojarjärven pinnankorkeuden tarkkailu. (1)
- Alueen teiden kestävyden varmistaminen lisääntyvän liikenteen myötä. Ohtakarientien päällystäminen, sorateille lisää soraa. (1)

- Vanhat metsätiet tulee säilyttää entisellään. (1)
- Metsänomistajille maksettavat korvaukset pohjavesipintojen laskun ja metsän kuivumisen johdosta. (1)
- Vaihtoehtoiset vedenottoaikat. (1)
- Vaikutusten perusteelliset tutkimukset. (1)
- Luonnossa liikkumista ei tule rajoittaa. (1)

Mitkä asiat hankkeessa sinua erityisesti askarruttavat? Yhteensä 18 vastausta.

- Pohjavesipintojen lasku ja pohjaveden riittävyys. (6)
- Hankealueen liikkumisen mahdolliset rajoitteet. (2)
- Maanomistajille maksettavat korvaukset. (2)
- Heinisuonjärven mahdollinen kuivuminen. (1)
- Pohjaveden rautapitoisuus. (1)
- Raivaus ja kaivuutöiden laajuus ja niiden vaikutukset pohjaveden määrään. (1)
- Suunniteltujen vesilinjojen metsäalueet otetaan Kokkolan Veden käyttöön (pakkolunastus), vain puusto korvataan maanomistajille. (1)
- Pohjaveden laadun heikkeneminen. (1)
- Kaivuutyöt rumentavat ja heikentävät mm. maastopyöräilyn mahdollisuuksia alueella. (1)
- Toteutetaanko hanke vastustuksesta huolimatta. (1)
- Pakkolunastetaanko maa-alueita. (1)
- Rakennetaanko alueelle uusia teitä. (1)
- Kuinka mahdollisten teiden käyttöä rajoitetaan, ettei luonnonrauhaa menetetä. (1)
- Alueen luonnon vedenpuute. (1)
- Metsien kuivuminen. (1)
- Peltojen ja metsäpohjien kasvun heikkeneminen. (1)
- Käyttörajoitukset. (1)
- Harrastusmahdollisuudet tulee säilyttää. (1)

Koetko, että Kokkolan Veden toiminta vaikuttaa tai tulee vaikuttamaan sinuun? Yhteensä 18 vastausta.

- Tulee vaikuttamaan. (10)
- Ei vaikuta. Lohtajalaisten vesi tulee nykyisin Kannuksen suunnalta. (5)
- Vaikuttaa jonkin verran. (2)
- Mahdollisesti. (1)

Mitkä mielestäsi ovat hankkeen vaikutukset elinoloosi ja viihtyvyyteesi? Yhteensä 17 vastausta.

- Hanke heikentää viihtyvyyttä. (4)
- Ei haitallisia vaikutuksia. (3)
- Pienet vaikutukset. (3)
- Tärkeintä, että vedenlaatu pysyy hyvänä. (1)
- Heikentää luontoarvoja ja alueen käyttöä. (1)

- Ei vaikutusta, jos alueella saa liikkua nykyiseen tapaan. (1)
- Mahdollinen maaston pilaantuminen. (1)
- Vaikuttaa talouteen heikentämällä metsän tuottoa. (1)
- Alueen koskemattomuus kärsii ja luonnon tasapaino järkkyy. (1)
- Vesivarojen ehtyminen. (1)
- Maatalous vaikeutuu pohjaveden pinnan alenemisen seurauksena. (1)

Vapamuotoiset vastaukset. Yhteensä 5 vastausta.

- Miksi lohtajalaisille vesi Kannuksesta ja Kokkolaan jatkossa Lohtajalta?
- Maanomistajien korvaukset ovat pienet.
- Puustosta on luvattu ainoastaan korvaus, maasta tulisi saada myös.
- Miksi aiemmin on sanottu, että alueen pohjavesi on huonolaatuista?
- Hanke on liian laaja ja turha alueen olosuhteisiin, vastustan hanketta.
- Pohjavesialueen ja sen lähistön lietalannan levitykseen tulee jatkossa kiinnittää huomiota.

3 LÄHTEET

Roidu, 2019. Kysely.

LIITE 1

ASUKASKYSELYN TIEDOTE

KOKKOLAN VEDEN KARHINKANKAAN VEDENOTON YVA-HANKKEEN ASUKASKYSELY

Arvoisa Lohtajan asukas!

Osana meneillään olevaa Karhinkankaan vedenoton ympäristövaikutusten arviointia (YVA) toteutetaan hanketta koskeva asukaskysely. Asukaskyselyllä selvitetään vedenoton vaikutuksia lähialueen asukkaiden elinoloihin ja viihtyvyyteen. Kysely on avoinna **8.11.2019 saakka**.

Asukaskyselyyn voi vastata

- Omalla tietokoneella, tabletilla ja älypuhelimella seuraavassa linkissä:

https://link.roidu.com/karhinkangas_asukaskysely

- Myös Kokkolan Veden kotisivuilta osoitteesta www.kokkolanvesi.fi löydät suoran linkin kyselyyn.

Kysely toimii selaimilla Chrome, Edge ja Firefox.

Kaikkien kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan Moccamaster-kahvinkeitin. Tervetuloa kertomaan mielipiteesi!

Lisätietoa vedenoton ympäristövaikutusten arviointi eli YVA -hankkeesta löytyy Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen sivuilta:

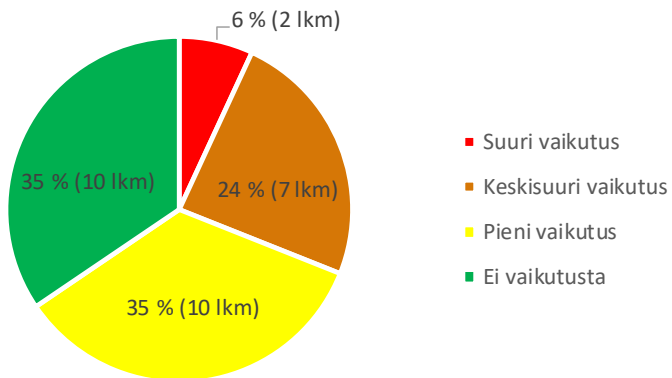
https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Ymparistovaikutusten_arviointi/YVAhankkeet/Liikelaitos_Kokkolan_Vesi_Karhinkankaan_vedenotto_Kokkola

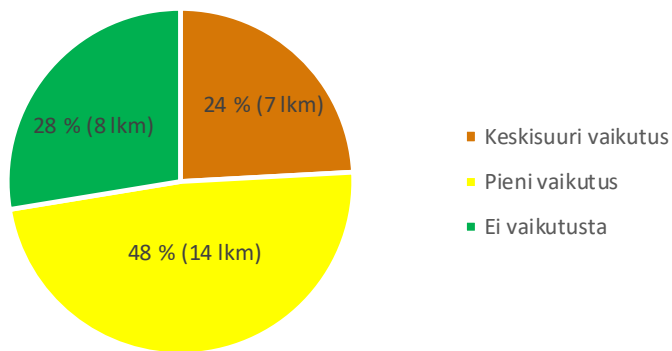
LIITE 2

ASUKASKYSELYN TULOKSET – HANKKEEN VAIKUTUKSET TULEVAISUUDESSA

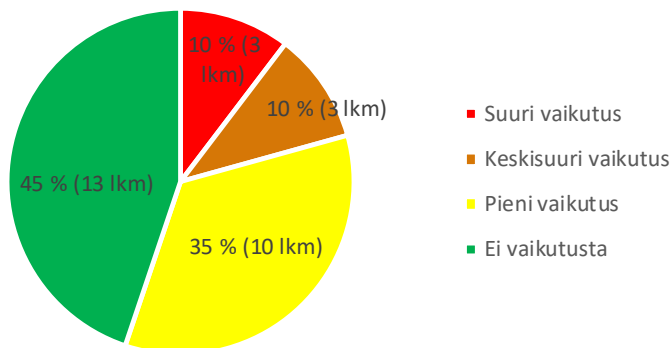
Liikennevaikutukset?

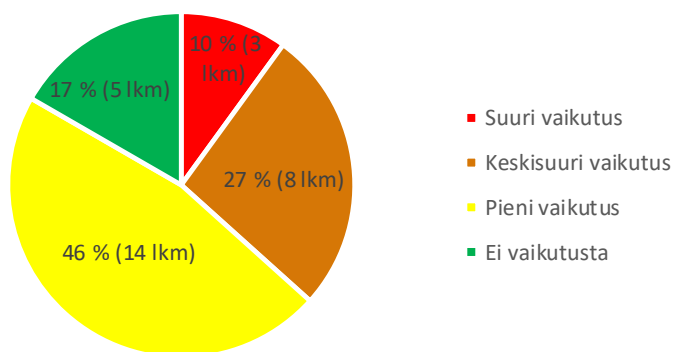
Työllisyysvaikutukset?

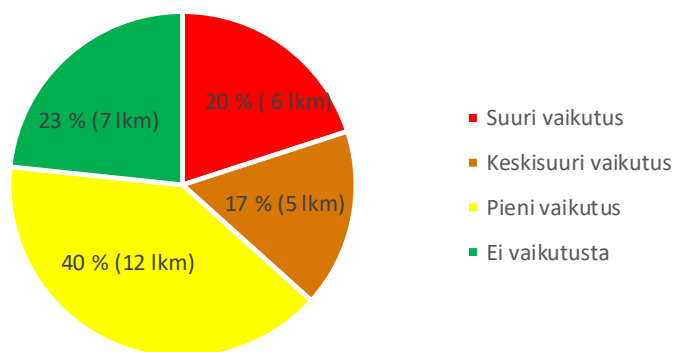
Meluvaikutukset?

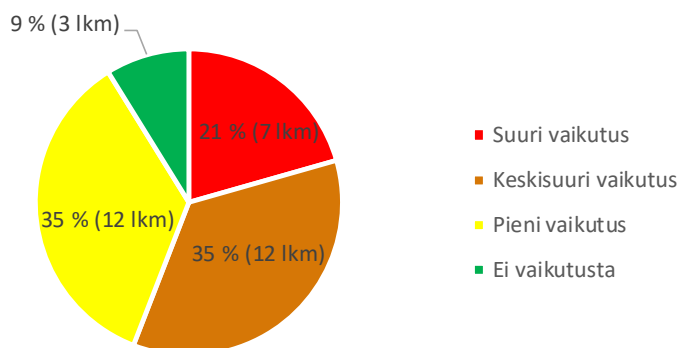
Linnustovaikutukset?

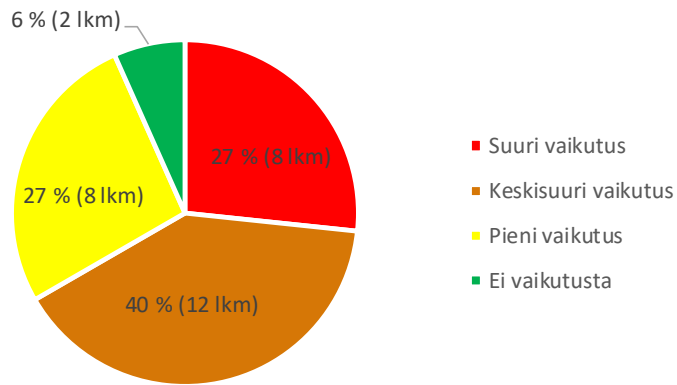
Vaikutukset Natura-alueisiin?

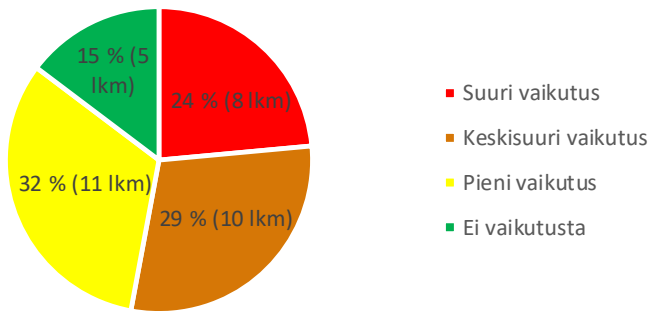
Vaikutukset virkistys- ja luonnonkäyttöön?

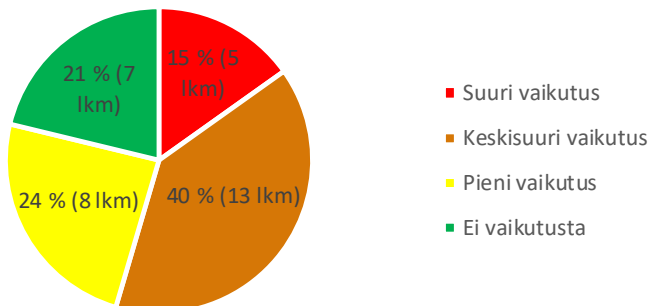
Vaikutukset alueen luontoarvoihin?

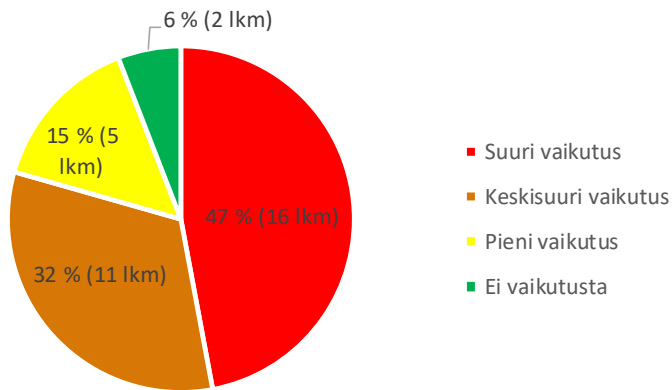
Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön?

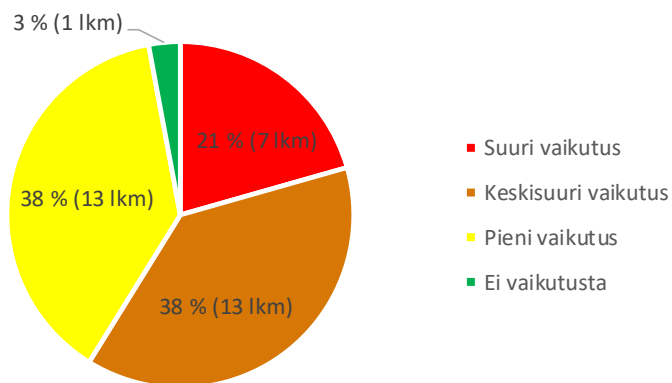
Vaikutukset asuinalueen viihtyvyyteen?

Vaikutukset pohjavesiin?

Vaikutukset vesistöön (pintavedet)?

Vaikutukset kalastoon?

